

Kunst in de kerk! De Apocalyps aangehaald in tijden van crisis

Een installatie van vliegers bij het bijbelboek Openbaring.

Parathesi van Constantine Ferreo

Protestantse kerk De Wijngaard, Antwerpen-Zuid, had voorjaar 2021 een bijzondere expositie in huis. Aan het plafond hingen zeven engelen, vier ruiters en twee groepen mensen, de gewone en de machthebbers. Het zijn de van ouds vertrouwde voorstellingen uit het boek Openbaring. Maar nu in de vorm van vliegers, met afbeeldingen die ontleend zijn aan onze tijd. De Grieks-Antwerpse kunstenaar Constantine Ferreo wilde met zijn installatie een 'parathesi', een aanhaling doen van de visioenen van Johannes, ze verbinden met de grote vraagstukken van de 21^e eeuw. Onze tijd lijkt ook wel apocalyptische trekken te vertonen: de vernietiging van de natuurlijke leefwereld, de klimaatcrisis, de pandemie, en als altijd: oorlog en hongersnood.

Door de voorstellingen te verwerken in een verzameling vliegers, bewaart het geheel ook iets luchtigs. Gedragen door de lucht dragen zijn hun boodschap het beste uit. Het zijn span-doeken in een andere zin dan de spandoeken van de grote demonstraties.

Een mogelijkheid voor uw kerk?

We geven het bericht van deze expositie graag door aan de andere gemeentes van de VPKB. Het is misschien voor meer gemeentes de moeite waard om een expositie in de kerk te hebben.

- Een expositie geeft aanloop. Heel wat buurtbewoners die niet of nauwelijks het idee hadden dat hier een levendige gemeente zat, zijn een moment binnengestapt. Niet zelden was het bezoek aanleiding voor een goed gesprek.
- De expositie gaf inspiratie voor de gemeente. Zo zijn er in deze periode drie kerkdiensten geweest met het boek Openbaring als uitgangspunt, met verbinding met de aanwezige kunst.

Praktisch

De expositie was ruim een maand geopend, steeds op de drie weekend-namiddagen. We kozen ervoor om telkens met twee personen aanwezig te zijn. Daar bleken ook in onze kleine gemeente voldoende vrijwilligers voor te zijn. Openingstijden waren vrijdag van 13.30u tot 17.30u / zaterdag van 13.30 tot 17.30 / zondag van 11.30 tot 16.30u.

Er was bekendheid aan gegeven middels flyers in de buurt, het verspreiden van een persbericht, het delen van dit bericht in het bestaande buurtnetwerk en in kerkelijke contacten in stad en regio, en uiteraard het inzetten van de website en Facebook.

Activiteiten

Door de corona-omstandigheden moest het activiteitenprogramma zoals we dat bedacht hadden, vervangen worden door online varianten. In gewone tijden hadden we willen organiseren:

- Een feestelijke openingsdag, met muziek, korte referaten door kunstenaar en predikant, Griekse hapjes en drankjes, een activiteit voor kinderen, ...
- In de loop van de expositiemaand avonden met lezingen en gesprek over ofwel de culturele kant (kunst- en religiegeschiedenis Apocalyps), ofwel de maatschappelijke kant (de klimaatcrisis, levensstijl, ...).

In plaats daarvan

- boden we gelegenheid op een zondagnamiddag met de kunstenaar en met de predikant online in gesprek te gaan (Zoom) over de expositie en over de apocalyptische thema's van deze tijd
- nodigden we gemeenteleden en bezoekers uit hun gedachten te delen in een mail of brief. Hier kwam goed respons op, van korte bemerkingen tot lange beschouwingen en een verhaal. In een kerkdienst werd hier een bloemlezing van gehouden
- lieten we studenten een interview afnemen met de kunstenaar en dat filmen, welk filmpje we op Facebook plaatsten
- werd na afloop van de expositie een creatieve activiteit aangeboden 'Waar laat jij een vlieger voor op?'

Informatie en contact

- Zie de website: www.protestantsekerkdewijngaard.be, met name <https://www.protestantsekerkdewijngaard.be/2021/05/04/een-expositie-in-de-wijngaard/>
- en <https://www.protestantsekerkdewijngaard.be/2021/06/13/brieven-bij-de-apocalyps/>, vanaf die laatste pagina ook een link naar de pagina met foto's van de expositie.
- Op Facebook (Protestantse Kerk 'De Wijngaard' Antwerpen) is in de posts van mei en juni het een en ander terug te vinden.
- De gemeente zorgt voor ophalen van de kunst (een camionette zal nodig zijn) en wegbrengen. En voor iemand die het onder leiding van de kunstenaar kan ophangen zoals bedoeld. De gemeente zorgt voor de PR. Een verzekering is niet nodig als de werken (zoals bij ons) in de lucht, of hoog aan de wand, worden opgehangen. Wel als ze op 'aanraakbare' hoogte worden opgehangen. De kunstenaar zal aan het eind van de expositie aanwezig zijn om instructie te geven over het weghalen en inpakken van de kunstwerken aanwezig zijn.
- Meer detailvragen over hoe deze gemeente dit project aanpakte? Ds. Bert Dicou, bert.dicou@gmail.com
- Zelf contact opnemen met de kunstenaar voor een expositie in uw kerk? Constantine Ferreo, konosfer@gmail.com. U kunt met hem bespreken wanneer het werk ter beschikking kan zijn. Voor zijn aanwezigheid bij opbouw en afbreken is een reisvergoeding en natuurlijk een hapje en een drankje ter plekke voldoende. Als u hem ook op andere momenten wil betrekken, is de vergoeding in overleg.
- Als u de kunstenaar voorziet van goede foto's van uw interieur, kan hij alvast een inrichtingsvoorstel presenteren in de vorm van een simulatie. Als uw kerk niet genoeg plaats heeft, kan ook een selectie van de kunstwerken gebruikt worden.
- Zijn website is www.konosfer.eu